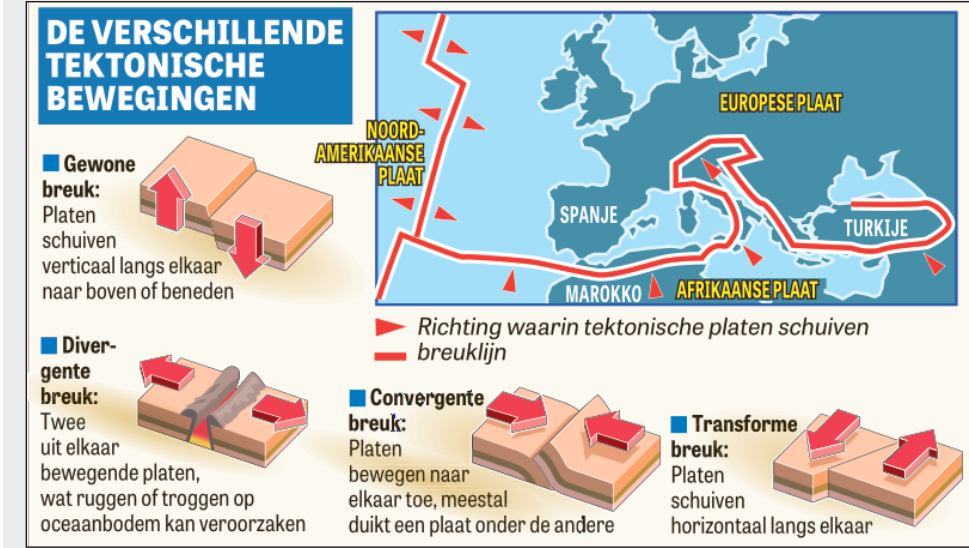

MAROKKO NEDERLANDSE MOHAMMED AMARIR RIJDT MET ZIJN AUTO NAAR AFGELEGEN BERGDORPES

Bewegingen tektonische platen niet te voorspellen

door Marcel Vink

AMSTERDAM • Het wordt beschouwd als de heilige graal onder geologen: een methode om aardbevingen te voorspellen. De risicogebieden in de wereld zijn duidelijk, maar wanneer, waar en hoe zwaar moeder natuur toeslaat, is amper aan te geven. Daarom worden autoriteiten, en dus ook burgers, vrijwel altijd te laat verrast. Ook in Nederland lopen we risico om te worden getroffen door bewegingen in de aardkorst.

In 1992 werd Roermond getroffen door een aardbeving met een kracht van 5,8 – ter vergelijking: in Marokko ging het dit weekend om 6,8. Er zitten in de zuidelijke regio in ons land breuken in de aardkorst, waarvan de bekendste de Peelrandbreuk en de Feldbiss zijn, zo weet ook Bernd Andeweg, aardwetenschapper aan de Vrije Universiteit Amsterdam. „De aardbeving in Roermond zorgde ruim dertig jaar geleden voor veel schade. Voordeel dat we in Nederland hebben: veel gebouwen zijn stevig, waardoor er minder snel instortingsgevaar is. Na deel: de grond is relatief slap, dat brengt wel weer

extra risico mee.”

Los van de aardbevingen in Groningen, die met gaswinning te maken hebben, trilde de Hollandse bodem vaker, zij het niet zo heftig als op plekken rond de evenaar. Zo werd Midden-Limburg tien jaar geleden getroffen door een aardbeving met een kracht van 3,1. De beving had plaats op een diepte van 23,3 kilometer en in Roermond en omgeving was een duidelijke trilling voelbaar. Bij politie en brandweer kwamen veel telefoontjes van ongeruste mensen binnen. Wanneer kunnen we een volgende schok in Nederland verwachten?

Middellandse Zee

„Ik zou héél graag willen voorspellen waar en wanneer de volgende aardbeving in de wereld komt, en natuurlijk ook in Nederland, maar er is heel weinig over te zeggen”, zegt Andeweg. „Het hele gebied rond de Middellandse Zee – de Mediterrane-Trans-aziatische gordel – is onder invloed van de tektonische platen daar. Ook door het Atlasgebergte in Marokko lopen breuklijnen daarvan. Het is net als bij de aardbeving in Turkije: Afrika en Europa zijn het voorbij weekend weer met elkaar in botsing ge-

weest. De gevolgen van deze botsingen kunnen tot in Nederland merkbaar zijn, zoals in 1992.”

Een aardbeving ontstaat doordat de buitenkant van de aarde bestaat uit verschillende platen, die langzaam ten opzichte van elkaar bewegen. Door die beweging wordt er een bepaalde spanning opgebouwd op de breuklijnen: de plekken waar de platen elkaar raken. Die spanning bouwt op tot de platen uiteindelijk met een schok langs elkaar schieten. Er ontstaan trillingen diep onder de grond, die als ze hard genoeg zijn om de aardkorst te bereiken, een aardbeving veroorzaken.

„Het verschil met bijvoorbeeld vulkanen is dat je daar vaak al gerommel hoort voor er een uitbarsting komt. Er is activiteit. Dat is bij aardbevingen niet het geval. Dat maakt het zo lastig voorspellen te doen.” Toch kwam na de beving in Zuid-Turkije in februari van dit jaar naar buiten dat een Nederlandse geoloog de natuur-ramp had voorspeld. Andeweg wil dat niet meteen afdoen als een gelukstreffer, maar is kritisch. „De beving in Marokko heeft hij in ieder geval niet voorspeld. Dus laten we niet te veel hoop koesteren.”

TENTEN ALS SCHRALE TROOST

door Silvan Schoonhoven

Via bochtige keienweggetjes kruipt de Volkswagen Caddy met Mohammed Amarir uit Limburg de berg op. Voor de Heerlense stichting Miftah al-Ghair (‘sleutel tot welzijn’) regelt de Nederlandse Marokkaan hulpgoederen voor de moeilijker bereikbare berggebieden. Zelf zat hij in Agadir toen de

aardbeving toesloeg.

„Eerst dacht ik dat het een zware vrachtwagen was, toen kwam de tweede schok. Ik moet nog zuchten als ik eraan terugdenk. Bij de tweede schok dacht ik: het is afgelopen.” Meteen wist de ondernemer: ik moet iets doen.

Aan de voet van de steile

hellingen van het Atlasgebergte ligt het dorp Amizmiz. Daar wemelt het inmiddels van de hulpverleners, bergers en journalisten. Er loopt een zelfs een clown met een gitaartje langs de ruïnes, die probeert kinderen op te vrolijken met zijn rode neus en rare hoedje.

Hij waagt zich een paar stappen door de open voordeur van een verwoest huis, maar deinst terug door de indringende geur die er hangt, en die bewijst dat er nog steeds slachtoffers onder het puin liggen. Niemand doet moeite om ze te zoeken of uit te graven. „Pas op, niet naar binnen”, waarschuwt iemand. „Instortingsgevaar.”

Ambulance

Even verderop ligt een verwrongen ambulance op zijn kant tussen de puinhopen, totaal kapotgeslagen. De eigenaar van de ziekenwagen overleefde de aardbeving, maar zijn kind is dood. Het hele huizenblok is in een platte hoop stenen veranderd. Het aantal doden in dit huizencomplex

In Amizmiz liggen nog tal van doden onder het puin, maar instortingsgevaar dreigt. FOTO'S AMAURY MILLER

valt mee: slechts drie. Op de puinhopen staat een man bij het half bedolven wrak van zijn auto. Hij is volledig langeslagen, mensen omhelzen hem om te troosten. Hij verloor hier zijn dochter.

Na een tussenstop in dit stadje verlaat de bestelauto van Mohammed Amarir de bewoonde wereld. Een moeizame rit gaat omhoog langs honderd haarspeldbochten. Overal is steenslag naar beneden gekomen en her en der staan gestrande auto's. De temperatuur daalt en tweeduizend meter hoger parkeert hij zijn auto. Het lijkt hier wel het eind van de wereld. Een paar kippen en ezels, huisjes van gestapelde stenen. Hier zijn geen hulpverleners meer, laat staan cliniclowns.

„We rijden nu de hogere dorpen langs om te kijken wat er nodig is”, zegt Amarir terwijl krakend de gebedsooproep uit een luidspreker schalt. „Voor dit dorp hebben we zeventig tenten die we via via hebben kunnen regelen. Voor honderd gezinnen slaapspullen. Matjes, dekens, kussens. Het probleem is dat het hier herfst wordt en dan wordt het op deze hoogte steeds kouder. De winter is hier

Kinderen vinden op straat wat afleiding dankzij het optreden van een cliniclown.

hier nog te slapen. Het gaat regenen en sneeuwen.” Het grootste probleem: Ahmed kan niet weg. „Er is geen plek beneden. Alle dorpen zijn getroffen en ze worden daar al overspoeld met mensen. Ze kunnen het niet aan. Ik heb geen keus.

Natuurlijk maakt me dat vreselijk bang voor de toekomst. Het werk van die Nederlandse organisatie wordt dus enorm gewaardeerd.”

De stichting krijgt veel steun vanuit de Marokkaanse gemeenschap. „Vanuit Nederland doen alle Marokkanen mee. Wij werken via Facebook. We hebben flyers uitgedeeld op scholen. Meestal doen we inzamelingen voor ramadan. Inzamelen voor een ramp als deze doen we liever nooit meer natuurlijk.”

Crisismanager Kemal Arslantas

'Ga niet als kip zonder kop alles inzamelen'

door Fadime Demir en Koen van Eijk

AMSTERDAM • Wat de Marokkanen in Nederland kunnen leren van Turkse Nederlanders, die na de aardbeving in hun land van herkomst massaal in actie kwamen? „Ga niet als een kip zonder kop spullen inzamelen.”

De telefoon van crisismanager Kemal Arslantas, die na de aardbevingen in Turkije de crisiscoördinatie op zich nam, staat roodgloeiend. Marokkaanse Nederlanders met allerlei initiatieven vragen hem om hulp. Arslantas roept op tot coördinatie met de hulp van de Nederlandse overheid. „Je hoeft het wiel niet opnieuw uit te vinden. De expertise is aanwezig, maar zet de juiste mensen bij elkaar.”

Goedbedoeld

Met eigen ogen heeft Arslantas gezien dat goedbedoelde initiatieven van Turkse Nederlanders verzanden door gebrek aan informatie. „Kleding die bijvoorbeeld ingezameld was, werd doorverkocht of gestolen. Het bereikte niet de mensen die het nodig hadden.”

Arslantas, die jaren bij het Rode Kruis werkzaam is geweest als crisismanager bij gezondheidsrampen, weet als geen ander hoe belangrijk het is dat er een centraal crisisinformatiepunt is.

Voor de eerste dagen na een ramp zijn cruciaal, meent hij. „Het lastige is dat mensen hier erg geëmotioneerd zijn. Dan is het juist van belang dat je rationeel blijft denken, een stap terug zet om de situatie te overzien. In plaats van als een kip zonder kop van alles inzamelen en naar het land brengen.”

Hierbij ziet Arslantas een rol weggelegd voor de Nederlandse overheid. „Ik zou verwachten dat de overheid hier een faciliterende rol in speelt. Dus niet enkel hulp

aanbieden aan de Marokkaanse overheid, maar tegelijk kan de Nederlandse overheid de Marokkaanse Nederlanders bijstaan.”

Afgelopen februari heeft Arslantas een heel team van Nederlandse ziekenhuizen en verschillende huisartsenpraktijken en specialisten bij elkaar gebracht. Er is een noodhospitaal verscheept naar Hatay, het ergst getroffen gebied door de aardbeving in Turkije. „Dag en nacht hebben zij daar gewerkt, het was heel intens. Maar de coördinatie was goed geregeld.”

Het is juist door deze recente ervaring dat Arslantas zich uitsprekt. „Regel een crisisinformatiepunt met een crisismanager, een traumatooloog, datawetenschapper, mensen die het land goed kennen. Zet die bij elkaar.” Dat Marokkaanse Nederlanders nu van alles inzamelen en zelfs zelf naar Marokko willen rijden, is zonde van de energie, meent Arslantas. „Er is ook veel foute informatie, speculaties online. Coördinatie is essentieel.”

Daar is Bouchaib Saadane het mee eens. De voorzitter van het Samenwerkingsver-

band Marokkaanse Nederlanders (SMN) praat zich de blaren op de tong om alle aangeboden hulp van particulieren, moskeeën en andere instanties aan elkaar te knopen.

Collega's uit zijn team hebben om de tafel gezeten met Turkse Nederlanders die in actie kwamen na de aardbeving in februari. „Zij weten dat je beter niet zelf naar het rampgebied kunt gaan.”

100 kilo kaas

Saadane krijgt een stortvloed van vragen te verwerken. „Iemand belde met de vraag of hij 100 kilo kaas naar Marokko mag brengen. En of er behoefte is aan brood.”

Een obstakel is de houding van de Marokkaanse overheid. Die heeft aan vier landen toestemming gegeven hulp te verlenen, maar niet aan Nederland. Saadane heeft er daarom prioriteit van gemaakt om een afspraak met de Marokkaanse ambassadeur te regelen. „Ik ga er niet van uit dat we teruggestuurd worden, maar we hebben zekerheid nodig. We willen aan de slag. Zo snel mogelijk.”

(advertentie)

Deals waar je

Hebbes!

tegen zegt.

Ben®

Mohammed Amarir tussen de slaapspullen die hij inzamelde voor Amizmiz.

EEN CLOWN MET EEN GITAARTJE LOOPT LANGS

DE RUÏNES OM KINDEREN OP TE VROLIJKEN

(advertentie)

Hebbes!

Sim Only
15 GB - 200 min/sms

€11,00

/mnd

i.c.m. een 2-jarig abonnement
Nu tijdelijk zonder aansluitkosten t.w.v. €20,-

Ben®